VII. Dvarvietės ir kaimavietės
Manor and Village Sites

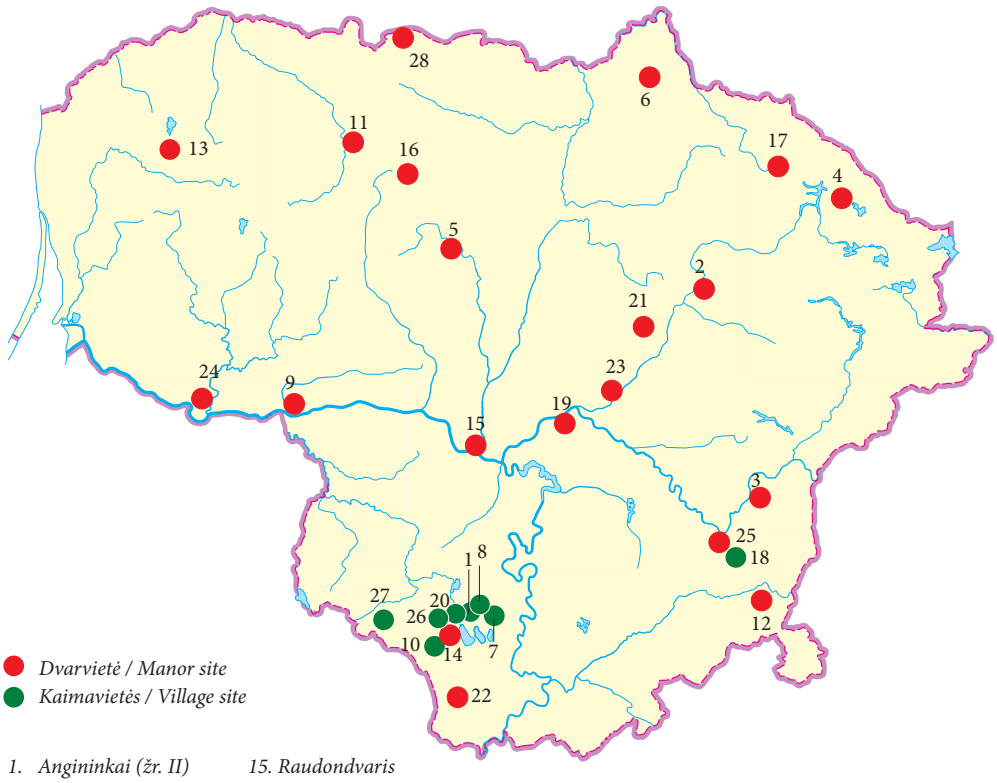

1. *Angininkai (žr. II)*
2. *Anykščiai*
3. *Antaviliai*
4. *Antazavė*
5. *Balandiškis (žr. XV)*
6. *Biržai (žr. IX)*
7. *Čižikai (žr. II)*
8. *Daugirdai (žr. II)*
9. *Jurbarkas*
10. *Karužai (žr. II)*
11. *Kuršėnai*
12. *Merkinė*
13. *Plungė*
14. *Prelomčiškė (žr. II)*
15. *Raudondvaris*
16. *Rėkyva*
17. *Rokiškis*
18. *Rudamina*
19. *Skaruliai*
20. *Skituriai (žr. II)*
21. *Taujėnai*
22. *Vaineženis*
23. *Vepriai*
24. *Vilkyškiai*
25. *Vilnius*
26. *Vytautiškė (žr. II)*
27. *Zubriai (žr. II)*
28. *Žagarė (ir II)*

Diana Antropikaitė

Antavilių dvaro sodyba

2012 m. Antavilių (Vilniaus miestas) buvusios dvaro sodybos (UK 889) teritorijoje ir jos apsaugos zonoje, numatomų šviesolaidžio tranšėjų vietose ištirta 15 šurfų (bendras tirtas plotas sudarė 19,27 m^2). Šurfuose tirto kultūrinio sluoksnio storis siekė nuo 0,3 iki 1,7 m. Archeologiškai vertingo sluoksnio tirtuose šurfuose nerasta.

XX a. antroje pusėje užpilant požeminių komunikacijų tranšėjas ir asfaltuojant namo kiemą, Antavilių dvaro rūmų aplinkoje (dabartinis Antavilių g. 9) buvo supiltas iki 1,4 m storio sluoksnis. Jam priskirtas XVII a. keraminio indo pakraštėlis ir to paties laikotarpio koklio fragmentas (1 pav.). Prie Antavilių g. namo 7, XX a. supiltinio pobūdžio 1 m storio sluoksnyje, susidariusiame namo statybos metu – 8 dešimtmetyje, šurfe 1 surasti XVII–XVIII a. keraminių indų fragmentai (2 pav.).

0 3 cm

1 pav. Šurfo 3 radiniai: XVII a. keraminio vazono ir krosnies koklio fragmentas iš šurfo 3. D. Antropikaitės nuotr.

Fig. 1. Finds from test pit 3: a 17th-century pottery vase fragment and a stove tile fragment

Antavilių gatvės namų 7 ir 9 V prieigose surastas XX a. viduryje buvusio Antavilio upelio kairiojo kranto šlaito paviršius (3 pav.). Prie Antavilių g. 12 namo surastas XX a. viduryje buvęs Antavilio ežero V šlaito paviršius. Virš jo susiformavo 40 cm storio sluoksnis su XX a. I pusės dvaro laikotarpio statybinės keramikos radiniais, krosnių statyboje naudotų plytų nuolaužomis, statant pastatus naudotomis plytomis, čerpių fragmentais.

Antavilių buvusioje dvaro teritorijoje, jo apsaugos zonoje tirtuose kituose šurfuose vertingų archeologinių radinių nesurasta.

0 5 cm

2 pav. XVII–XVIII a. buitinių keraminių indų fragmentai iš šurfo 2. D. Antropikaitės nuotr.

Fig. 2. Fragments of 17th–18th-century household pottery vessels from test pit 2

3 pav. Šurfo 1 statigrafija, raudona linija pažymėtas XX a. viduryje buvęs paviršius. D. Antropikaitės nuotr.

Fig. 3. The stratigraphy of test pit 1. The former mid-20th-century ground surface is marked with a red line

Pagal buvusių Antavilių dvaro sodybos reprezentacinės dalies (dabartinių Antavilių gatvės namų 7, 9, 12 aplinkos) tyrimų duomenis galima manyti, kad ankstyviausieji XVII a. radiniai netiesiogiai patvirtina Miroslavo Gajevskio spėjimą apie Antavilių dvaro įkūrimą XVII a. (Gajewski M., *W podwileńskim Antowilu: Historie z okolic Wilna*, V., 2007, s. 5–14). Autoriaus nuomone, tikriausiai tik XVII a. išsiskyrė atskira nedidelė žemės valda ar dvarelis, priklausęs valdovo iždui. Dvarą valdė Korvin-Gosievskiai (*Korwin-Gosiewscy*).

Antaviliai Manor complex

In 2012, 15 test pits (a total of 19.27 m^2) were excavated on the grounds of the Antaviliai (city of Vilnius) Manor complex and its protection zone. Fragments of 17th–18th-century pottery vessels (Fig. 2) and stove tiles (Fig. 1) were found in destroyed 20th-century layers (Fig. 3).

Diana Antropikaitė

Antazavės dvaro sodyba

2012 m. Antazavės dvaro sodybos (Zarasų r.) teritorijoje, prie dvaro rūmų pastato atlikti žvalgomieji tyrimai. Dabartinės Dusetų–Antazavės žemės XVI–XVII a. priklausė Radviloms. XVII a. II pusėje žemės atiteko grafams Pliateriams. XVIII a. viduryje Liudvikas Pliateris prie Zalvės ežero pradėjo dvaro statybą. Pastatytas 3 aukštų baltas rūmų pastatas, priešais dvaro rūmus įrengtas ovalo formos parteris, apjuostas plačiu taku. Iš akmenų sumūryti kiti dvaro pastatai (svirnas, tvartai, arklidės). Pradėtas formuoti dvaro parkas, trimis terasomis besileidžiantis Zalvės ežero link. Po 1831 m. sukilimo dvaras iš Pliaterių buvo atimtas, vėliau atiteko kitiems dvarininkams. XIX a. antroje pusėje

1 pav. XIX a. nuogrinda ir šviesduobė šurfe 1. Apatinėje dalyje ties įžemiu – juodos žemės sluoksnis su XVII a. radiniais. D. Antropikaitės nuotr.

Fig. 1. The 19th-century paving and window well in test pit 1. A layer of black soil with 17th-century finds is in the bottom above the sterile soil

2 pav. XVIII a. nuogrindos liekanos šurfe 3 iš P. D. Antropikaitės nuotr.

Fig. 2. The remains of 18th-century paving in test pit 3, as seen from the S